

Ajnowie i kosmos

20 sierpnia 2014

Data publikacji: 12.10.2007

Ajnu są rdzenną ludnością japońskiej wyspy Hokkaido, a wg badań archeologicznych mogli ją zamieszkiwać już od 7 tysięcy lat. Ich pochodzenie i przynależność rasowa są nie znane; również język ajnu, teraz już prawie wymarły (tylko najstarsi członkowie starszyny Ajnu jeszcze się nim sporadycznie posługują) różni się od japońskiego i koreańskiego w większym stopniu nawet niż te dwa języki między sobą. Dla językoznawców i etnografów pochodzenie języka i ludu Ajnów jest zagadką, bowiem Ajnowie nie przynależą do rasy mongolskiej jak Japończycy.

Ajno na ilustracji z początków XX wieku

Najstarszym dokumentem japońskim odnoszącym się do Ajnów jest materiał z 1325 r. i dotyczy sprawy sporu w rodzie Ando, który obejmował administrację na Hokkaido. Natomiast pierwszą wzmianką europejską o Ajnach jest notatka zawarta w Listach japońskich jezuitę Ludwika Froesa wydanych w 1565 r.

Ajnowie przybyli na Hokkaido oraz Sachalin i wyspy Kurylskie

około 6-7 tyś. lat temu; byli ludem zbieracko-łowieckim. Ich charakterystyczną cechą był i jest dosyć niski wzrost (około 150 centymetrów), co wskazywało na krępą budowę ciała. Co ciekawe skóra Ajnów nie jest żółta lecz blada a ich cechą charakterystyczną jest bardzo duże owłosienie ciała, tak silne, iż nawet kobiety posiadały zarost na twarzach. Stąd też w nauce nieraz omawiano ich przypadek jako sprawę lub zagadkę kosmatych ludzi. Fałda powiekowa u Ajnów również jest silnie zaznaczona, ale nie posiada cech typowej fałdy mongoloidalnej. Jeszcze w XVI w. Ajnowie stanowili niepodległy lud, choć wkrótce musieli podporządkować się władzy japońskiej. Na skutek silnie prowadzonej przez Japończyków asymilacji z czasem Ajnowie zatracili duże cechy swej odrębności kulturowej i plemiennej, w tym nastąpił proces wypierania z użycia języka ajnu przez japoński. Nie ulegało wątpliwości, iż Ajnu zostali poddani także silnej dyskryminacji, choć trwają też próby powrotu obecnie do zapomnianych tradycji w tym do posługiwania się wymarłym językiem.

Niezwykłe zasługi w badaniu kultury i języka ajnu położył polski etnograf Bronisław Piłsudski, brat samego Marszałka. Został on w 1887 r. zesłany przez władze carskie na Sachalin, gdzie prowadził unikalne i dziś dla współczesnej etnologii bardzo cenne studia nad Ajnami. Uczestniczył on także w wyprawie badawczej na Hokkaido. Opanował on także w sposób biegły język badanej kultury, co pozwoliło mu na zbliżenie i bliskie poznanie struktury plemiennej i szamańskiej Ajnów. Dodam także, iż ożenił się on z ajnuską kobietą i żył w ramach ich społeczności.

Dla mnie osobiście najbardziej fascynującym wątkiem w badaniu kultury Ajnów jest sprawa zagadki ich pochodzenia. Obszar geograficzny z jakiego mogli by przybyć Ajnowie jest niejasny, niewskazany! Sami Ajnowie twierdzą, że przybyli z nieba! Pokazują przy tym specjalny kamień na jednym ze wzgórz nad rzeką Saru, tam gdzie przed wiekami pierwszy Ajnu dotknął tej ziemi (ziemi japońskiej). Samo słowa ajnu znaczy – prawdziwy

człowiek lub prawy człowiek, człowiek z honorem. Japończyków z kolei sami Ajnowie określali mianem obcych (sisam).

Obecnie na Hokkaido jest około 20 tysięcy przedstawicieli ludu Ajno. Choć co do liczby trudno być pewnym na skutek asymilacji Ajnów z Japończykami.

Opracowanie: Jakub Jasiński.

Zdjęcie: <http://pl.wikipedia.org/wiki/Ajnowie>

Źródło: [Infra](#)